

VI kadencja

opis sprawy

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości - z upoważnienia ministra -
na zapytanie nr 7800

w sprawie problemów wynikających z działań organów podatkowych w stosunku
do prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej

Szanowny Panie Marszałku! Nawiązując do wystąpienia Pana Marszałka z dnia 15 września 2010 r., nr SPS-024-7800/10, przy którym zostało przekazane zapytanie pana posła Grzegorza Sztolcmana z 30 sierpnia 2010 r. w sprawie problemów wynikających z działań organów podatkowych w stosunku do prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, uprzejmie przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ministerstwo Sprawiedliwości kilkakrotnie dokonywało analizy prawidłowości czynności egzekucyjnych podejmowanych w toku wzmiankowanego w zapytaniu pana posła postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. IV Km 944/06 oraz postępowania zabezpieczającego w sprawie o sygn. IV Km 676/06 przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie, które toczyło się z udziałem pana R. J.

Wyżej wymienione postępowania zabezpieczające i egzekucyjne były także dwukrotnie przedmiotem badania przez prezesa Sądu Okręgowego w Częstochowie. Na skutek wniesionej przez pana R. J. skargi, zarejestrowanej pod sygn. DWOiP-IV-052-41/07, prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie po zbadaniu akt sprawy, w piśmie z dnia 22 lutego 2007 r. (Prez. Sk. 17/07), wskazał na nieprawidłowość w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. IV Km 944/06 polegającą na wadliwym oszacowaniu ruchomości zajętych przez komornika w dniu 8 maja 2006 r. w sprawie sygn. IV Km 676/06. Jednocześnie prezes sądu stwierdził, iż komornik w toku postępowania konwalidował wskazaną powyżej czynność poprzez powołanie do oszacowania zajętych ruchomości właściwego biegłego. Pozostałe zarzuty podniesione przez skarżącego, które zostały zasygnalizowane również w zapytaniu poselskim pana posła Grzegorza Sztolcmana, okazały się niezasadne.

Z uwagi na stwierdzoną nieprawidłowość, pomimo jej wyeliminowania, Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości polecił prezesowi Sądu Okręgowego w Częstochowie objęcie przedmiotowego postępowania nadzorem administracyjnym.

Czynności egzekucyjne podejmowane przez komornika w ww. postępowaniach były przedmiotem ponownego badania przez prezesa Sądu Okręgowego w Częstochowie na skutek interwencji wniesionej na rzecz pana R. J. przez posła do Parlamentu Europejskiego pana Janusza Wojciechowskiego. Prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie, ustosunkowując się do podniesionych przez niego zarzutów, nie stwierdził nieprawidłowości w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym.

Ponadto w związku z uzgodnieniami poczynionymi podczas audycji, która odbyła się w dniu 5 maja 2009 r. u podsekretarza stanu pana Igora Działuka z udziałem pana R. J. oraz przedstawicieli biura ministra i Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji, tok wyżej wymienionych postępowań został również zbadany bezpośrednio przez departament poprzez dokonanie analizy akt egzekucyjnych w sprawie, sygn. IV Km 944/06, oraz akt postępowania zabezpieczającego w sprawie, sygn. IV Km 676/06. Po analizie wyżej wymienionych akt stwierdzono, iż postępowania są prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podniesiony w zapytaniu poselskim zarzut dotyczący czynności zajęcia przez asesora komorniczego nieruchomości odnosi się z pewnością do podnoszonej już wcześniej przez pana R. J. kwestii zajęcia ruchomości dokonanego w dniu 8 maja 2006 r. przez asesora P. G., nie zaś zajęcia nieruchomości. Zajęcie ruchomości, o którym mowa, nastąpiło pierwotnie tylko w sprawie sygn. IV Km 676/06, w której komornik realizował wniosek o zabezpieczenie roszczenia stwierdzonego w nakazie zapłaty. W aktach tej sprawy na karcie 6 znajduje się upoważnienie z dnia 8 maja 2006 r. dla asesora P. G. do dokonania czynności zajęcia ruchomości w sprawie IV Km 676/06. Na tej podstawie asesor dokonał w dniu 8 maja 2006 r. zajęcia ruchomości u skarżącego. Upoważnienie, o którym mowa, dotyczyło dokonania określonej czynności egzekucyjnej, a nie prowadzenia całej sprawy egzekucyjnej. Decyduje o tym treść upoważnienia, gdzie wyraźnie wskazano, że jego przedmiotem jest tylko czynność zajęcia ruchomości. Ograniczenie kwotowe z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 167, poz. 1191, ze zm.) dotyczy zaś zlecenia prowadzenia egzekucji, czyli całego postępowania. Zlecenie przeprowadzenia określonej czynności w ramach postępowania prowadzonego osobiście przez komornika ma umocowanie w art. 33 ust 2 ustawy i nie jest ograniczone limitem kwotowym

z ust. 1, poza wypadkami wymienionymi w pkt 1, 4 i 5 ust. 2 tego artykułu. Wypadki te nie dotyczą jednak czynności zajęcia ruchomości. Zatem asesor komorniczy na podstawie pisemnego upoważnienia z 8 maja 2006 r. miał prawo dokonać zajęcia ruchomości bez względu na ich wartość.

Pragnę podkreślić, iż minister sprawiedliwości w ramach sprawowanego nadzoru administracyjnego nad organami egzekucyjnymi nie ma kompetencji, aby badać prawidłowość i zasadność merytorycznych decyzji podejmowanych w toku postępowania egzekucyjnego lub ingerować w jego przebieg. Prawidłowość czynności egzekucyjnych może być badana i weryfikowana wyłącznie przez sądy w trybie nadzoru judykacyjnego. Tylko sąd władny jest uchylać lub zmieniać czynności egzekucyjne sądów i komorników. O charakterze nadzoru administracyjnego i płynących z niego uprawnień ministra sprawiedliwości pan R. J. był wielokrotnie informowany przez Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

Uwaga powyższa dotyczy również poruszonej w zapytaniu kwestii dotyczącej niedoliczenia przez komornika do ceny oszacowania ruchomości podatku VAT. Należy wskazać, iż zarzut ten, jako dotyczący czynności komornika o charakterze merytorycznym, podlega ocenie przez sąd rejonowy, który rozpoznaje skargi na czynności komornika podejmowane w toku postępowania egzekucyjnego.

Ponadto wskazać należy, iż prezes Sądu Okręgowego w Częstochowie w piśmie z dnia 15 grudnia 2009 r. nadesłanym w związku z objęciem nadzorem ministra sprawiedliwości postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. IV Km 944/06 oraz postępowania zabezpieczającego w sprawie o sygn. IV Km 676/06 poinformował, iż postępowanie egzekucyjne w sprawie sygn. IV Km 944/06 będące kontynuacją wyżej wymienionego postępowania zabezpieczającego zostało umorzone postanowieniem z dnia 8 grudnia 2009 r. na wniosek wierzyciela.

Odpowiadając na pytania pana posła sformułowane w końcowej części zapytania, uprzejmie informuję, iż przedmiotowe postępowanie egzekucyjne toczące się z udziałem pana R. J. było prowadzone w oparciu o tytuły wykonawcze, które nie były przez niego kwestionowane. Wskazać należy, iż komornik wszczyna i prowadzi postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, który decyduje również, z jakich składników majątkowych dłużnika prowadzone jest postępowanie egzekucyjne. Jak wynika z przedstawionej powyżej analizy, czynności egzekucyjne komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie w sprawach o sygn. IV Km 676/06 oraz IV Km 944/06, poza incydentalnym przypadkiem konwalidowanym na skutek działań podjętych przez prezesa Sądu Okręgowego w Częstochowie, były podejmowane zgodnie z przepisami prawa. Dlatego też w odniesieniu do wyżej powołanych postępowań brak jest podstaw do podejmowania przez ministra sprawiedliwości działań z zakresu nadzoru administracyjnego.

Odnosząc się do pytania dotyczącego planów zmian w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 63, poz. 298, z późn. zm.) o postępowaniu egzekucyjnym, na tle problematyki poruszonej w zapytaniu pana posła, a dotyczącej postępowania egzekucyjnego, nie zachodzi potrzeba inicjowania prac legislacyjnych.

Jak wynika z całokształtu analizowanych okoliczności, trudna sytuacja pana R. J. jest wynikiem utraty przez niego płynności finansowej, która z kolei powstała na skutek działania organów skarbowych. Problematyka nadzoru nad tymi organami pozostaje poza kompetencjami ministra sprawiedliwości. Podobnie poza kompetencjami ministra sprawiedliwości pozostaje możliwość przeniesienia sprawy do sądu w innym mieście. Podstawy właściwości miejscowej i rzeczowej sądu określone są przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, zaś minister sprawiedliwości nie posiada kompetencji do zmiany właściwości sądów ani też do bezpośredniego wyznaczenia sądu do rozpoznania konkretnej sprawy.

Jednocześnie wskazuję, że o ile strona ma wątpliwości co do bezstronności sędziego, może złożyć wniosek o wyłączenie go od rozpoznania sprawy. Także o zasadności bądź bezpodstawności ewentualnego powództwa o odszkodowanie, z którym zapowiada wystąpić pan R. J., będzie rozstrzygał właściwy sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, natomiast minister sprawiedliwości takich uprawnień nie posiada.

Z poważaniem

Sekretarz stanu

Stanisław Chmielewski

Warszawa, dnia 5 października 2010 r.